

11. LECKE: MINDENNAPI KÍSÉRTÉSEINK

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolák óraszám: 1-2.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Dr. Török István: Dogmatika, Amsterdam, 1985; Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest, 2000.ö)

Ember kísértései és megoldási lehetőség:

Az első bűneset története mutatja, hogy az ember a kísértések idején döntés előtt állt. Dönthetett Isten mellett vagy Isten ellen. Amikor Káin is kísértésbe esett, akkor Isten konkrétan felhívja a figyelmét a döntéshelyzetre és a döntési lehetőségre:

„Hiszen ha jól cselekszel, emelt fővel járhatsz. Ha pedig nem jól cselekszel, a bűn az ajtó előtt leselkedik, és rád vágyódik, de te uralkodjál rajta.” (1Móz 4,7)

A Szentírás ismeri azt a helyzetet is, amikor Isten teszi próbára az embert. Ezt nem nevezhetjük ugyanolyan kísértésnek, mint azt, amikor a Sátán kísért, igaz, hogy a görög kifejezés mind a két esetben ugyanaz. Amikor Isten teszi próbára az embert, akkor azt abból a célból teszi, hogy hitét, bizalmát, engedelmességét próbára tegye.

A kísértés fajtái:

1. Belső kísértések: A testi szükségletekhez, vágyainkhoz kapcsolódó kívánság. Az ember természetes ösztöneihez kapcsolódó kísértés. Az ember Isten vezetése nélkül nem tudja, hogy mennyi az elég és mennyi a megfelelő számára a testi szükségletekből. A Kísértő célja, hogy vágyat ébresszen az emberben arra, hogy minél több testi igénye legyen az embernek. Ez a kísértés az emberiség történetének minden korában jelentkezett. „Mert mindenki saját kívánságától vonzva és csalogatva esik kísértésbe.” (Jak 1,14)

A bűneset óta az ember egyik belső állandó kísértése az Istentől való függetlenedés, önállósodás. A bábéli toronyépítési kísérlet is egy olyan kísérlet volt, hogy az ember maga érje el Istent, maga létesítsen kapcsolatot Istennel, Isten helyébe lépjen.

2. Külső kísértések: Ezek olyan kísértések lehetnek, amelyre más emberek szeretnének rávenni. Ez a próbálkozás történhet szelíd vagy erőszakos eszközökkel, csoportnyomással vagy akár politikai megfélemlítéssel is. Ezek a kísértések korszakonként változnak. (Mk 13,35kk)

A kísértésnek való ellenállás módjai:

Jézus példája is mutatja, Jakab apostol erre biztatja a keresztyéneket, hogy álljanak ellen a kísértésnek, mert az ördög elfut. „Engedelmeskedjete az Istennek, de álljatok ellen az ördögnek, és elfut tőletek.” (Jak 4,7) Jézus földi élete során nap, mint nap találkozott kísértésekkel. Folyamatosan le akarták téríteni az útvjáról, az önként vállalt szenvedés útvjáról. De Jézus nem szállt le a keresztről sem. Erősítette őt az Istennel való mély, szoros kapcsolat, az Isten szava. Ugyanez a kísértésnek való ellenállási mód adatik nekünk is, akik Krisztusban hiszünk.

A kísértésben kitartani segít:

1. Isten Igéje: Jézus az Isten Igéjét használta fegyverként a kísértés idején. Pál apostol azzal vigasztalja a keresztyéneket, hogy Isten a kísértésekben is ott van az emberrel, és nem

hagyja, hogy erején felül kísértésbe essen, kimentti Isten azt, aki kéri. (1Kor 10,3; 1Thessz 3,5) Sőt Isten sokszor a szabadulás útját is előre előkészíti.

A kísértések idején a megmaradást segíti:

2. Imádság: Jézus a tanítványainak azt mondta, hogy a kísértésben imádkozzanak: „Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek.” (Lk 22,40)

3. Közösségben megélt hit: Az első keresztyének a kísértések idején az együtt kitartás, együtt énekléssel vették fel a harcot a külső fenyegettetések ellen. (Pál és Szilász a börtönben)

Az Isten által vezetett és Istennek a kísértés idején is engedelmeskedő embernek esélye van arra, hogy a kísértés ne az elbukás, hanem a megerősödés ideje legyen. A Sátánnak vereség, Krisztus egyházának győzelem.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Fogalmilag az elvont fogalmakkal még az ötödikes gyermekek nagy része is nehezen tud bánni. Ilyen például a kísértés is. Ugyanakkor konkrétumokhoz kötve jól értik, hogy miről is van szó. Tudnak olyan szituációkat mondani, amikor tudták, hogy valami nem helyes, mégis megtették (vagy meg akarták tenni). A témához jól kapcsolódik a lelkiismeret, bűn és büntudat témaköre. Arra azonban mindenképpen oda kell figyelni, hogy ne kioktassuk, megdorgáljuk a gyermekeket. Fontos annak a tudatosítása, hogy a kísértés nem más, mint a bűn vonzása, és a kísértés önmagában még nem bűn, csak az a kísértésnek való engedelmesség. Itt tudjuk példaként azt is felmutatni, hogy még Jézust is megkísértette a Sátán. Tőle pedig megtanulható az, hogyan lehet nemet mondani egy-egy ilyen kísértésre.

A tanulók fantáziáját általában nagyon érdekli a Sátán és kérdésköre. Valószínűleg hozzák a különböző, médiából vagy máshonnan vett információikat. Ezeket ne söpörjük féle, hanem, ha valóban szükség van az órán rá, akkor beszéljünk róla. A téma azonban jó, ha nem csúszik teljesen el.

Heti 1 óra hittan esetén Jézus megkísértésének témájánál a mi emberi kísértéseink is bekapcsolhatóak. Ne maradjunk csak a történet talaján! Bátran hagyjuk a gyermekeket arról beszélni, hogy mi minden jelent vonzást a számukra, és mi minden akarja eltávolítani a helyes útról őket. Segítsünk abban is nekik, hogy ők maguk fogalmazhassák meg, hogyan lehet nemet mondani ezekre a kísértési forrásokra.

Ötödikes korban a leggyakoribb kísértési források lehetnek: számítógép, telefon, televízió, tanulás helyett valami más cselekvése, az igazság elferdítése, a csoport nyomásának engedés, a „nagyok” (nagyobb testvér, barát) követése egy-egy helytelen dologban, hirtelen indulatok. Ehhez az órához különösen is fontos, hogy lelkigondozói attitűddel közelítsünk.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none">Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban.	<ul style="list-style-type: none">Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban.

<ul style="list-style-type: none"> • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja segítséggel megfogalmazni mi a kísértés, mondjon példákat erre saját életéből. ○ Tudja segítséggel elmondani a tankönyvi szöveg tartalmát. ○ Ismerje és segítséggel értelmezze a lecke Igéjét: 1Korinthus 10,13 	<ul style="list-style-type: none"> • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja a saját szavaival megfogalmazni mi a kísértés, tudjon példát mondani saját életéből. ○ Tudja elmondani a tankönyvi szöveg tartalmát. ○ Tudja önállóan értelmezni a lecke Igéjét: 1Korinthus 10,13
--	--

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: A kísértés felismerése és a kísértésre nemet mondás lehetőségei

Kognitív cél: A kísértés fogalmának megismertetése. Élethelyzetünk aktuális kísértéseinek felismertetése.

Affektív cél: A kísértés érzelmi jellemzőinek a feltárása.

Pragmatikus cél: A kísértés felismerése és legyőzési lehetőségeinek a gyakoroltatása szituációs játékok és/vagy életpéldák alapján.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>1. Beszélgetés: A lecke témája célja a kísértés. Most nem általános értelemben, hanem a saját gyermeki világukra vonatkoztatva, próbáljuk meg a kísértés témát körbejárni. Kapcsolódó feladat: Munkafüzet 1. feladat</p> <p>a. A gyerekek fogalmazzák meg a munkafüzet képei alapján, hogy mi lehet kísértés. Esetleg beszéljünk a következményekről.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ha engedek a csábításnak... • Ha nem engedek a csábításnak... <p>b. Kisebb csoportokra (vagy akár párokra, 2-5 fő) osztjuk a hittanosokat. A könyv kísértéseket ábrázoló rajzaiból válasszanak ki egyet, és rövid némajátékkal jelenítsék meg. Ha jól megy, lehet többet is!</p> <p>2. Zenehallgatás: Napoleon Boulevard: Legyetek jók, ha tudtok</p>	<p>Közös beszélgetés vagy csoportmunka</p> <p>Konkrét élethelyzeteken keresztül, életszerű példákon át beszélünk a hétköznapi kísértésekről</p>

	<p>Beszélgessenek a dalról. Nehéz-e jónak lenni? Miért nehéz jónak lenni?</p>	
Feldolgozási javaslat	<p>A beszélgetéshez nagy empátia és bizalom kell. A hittanoktató kerülje a tökéletesség látszatát. A gyerekek az őszinte beszélgetés kapcsán megélhetik azt a felszabadító érzést, hogy a másik is élt már meg hasonló helyzetet.</p> <p>Az Úri imádság ide vonatkozó sorai kapcsán „<i>És ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg minket a gonosztól...</i>” beszélgessünk az imádság megtartó erejéről.</p> <p>Ez az óra lehetőséget ad a szenvedélybetegségekről való beszélgetésre. A gyerekek a maguk szintjén már sok mindennel találkoztak. Érzik, értik mi a függőség. A legvalószínűbb, hogy a számítógéppel, telefonnal, játékkal kapcsolatban már tapasztalták is, hogy milyen az, ha ezek „beszippantanak”. Igyekezzünk úgy alakítani a beszélgetést, hogy ne tiltott gyümölcsként, jelenjenek meg ezek a dolgok. Ne démonizáljuk (ebben a korban ezzel inkább vonzóvá tesszük azokat). Sokkal inkább a józan mértéktartásra való buzdítás legyen az irány. (Nyilván a drog, alkohol, és cigaretta más kategóriába esik.)</p> <p>Kapcsolódó feladat: munkafüzet 2. feladat</p> <p>3. Aranymondás: 1Korinthus 10,13 Beszélgetés az aranymondásról.</p> <p>Imádság: A témából adódóan ne csak beszélgessünk az imádságról, ami a kísértések közben erősíthet, hanem az óra végén szánjunk időt közös imádságra is.</p> <p>Énekjavaslat: Lelki próbáimban Jézus légy velem...</p>	<p>Munkafüzet</p> <p>Legyen az óra kicsengése pozitív, (a kísértésekben helyt lehet állni) ahogy az aranymondás is ígéri.</p>
Munkáltatás	munkafüzet feladatai	
Házi feladat	A munkafüzet egy képe alapján készítsen 4-6 kockás képregényt. Fontos, hogy a képregény pozitív módon végződjön.	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Napoleon Boulevard: Legyetek jók, ha tudtok:

<https://www.youtube.com/watch?v=eE8COPrGnYE>

KÉPELEMZÉSI ÉS SZÖVEGELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET

Tankönyv: 50-51. oldal

A képen látható:

Táblaképek: kísértések: a hal és a csali, ital, cigaretta, csokoládé - ebéd, tv, tanulás-mobil, kecske-káposzta, elhagyott pénztárca, az egyes „kijavítása”, az elesett fiú kinevetése, stb.

Jézus kísértése hasonló volt a mienkhez: kenyér, saru, korona rajzai

A szöveg: Példák a kísértésekre. A szenvedélybetegségek.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Mit jelent a kísértés kifejezés?
- Nézzétek meg egyenként a képeket, és mondjátok el, mi az, ami kísértésbe vihet bennünket?
- Milyen bajt okozhatnak a képeken látható dolgok, helyzetek?
- Te voltál-e már olyan helyzetben, hogy ellenálltál a kísértésnek? Mondd el a többieknek, hogyan sikerült?

BESZÉLGETÉSPONTOK AZ ARANYMONDÁSHOZ

„Emberi erőt meghaladó kísértés még nem ért titeket. Isten pedig hűséges, és nem hagy titeket erőtlökön felül kísérteni; sőt a kísértéssel együtt el fogja készíteni a szabadulás útját is, hogy el bírjátok azt viselni.”

- Milyen embert meghaladó kísértésről beszél az ige? Mondj példákat!
- Milyen kísértéseknek lehetünk kitéve nap, mint nap? Soroljatok fel néhányat!
- Isten segít abban is, hogy elkerüljük, de abban is, hogy kilábaljunk a kísértés következményeiből. Tudsz példát mondani erre?

EGYÉB ÖTLETEK

1. Irodalmi kapcsolódás:

Petőfi Sándor: János vitéz című művében Jancsi is nehéz választás előtt áll. A rablók tanyáján lelt kincs komoly kérdés elé állítja: Engedjen a kísértésnek és elvigye, vagy otthagyja a zsákmányt?

Látva a zsványok sok-sok lopott kincsét, magában vitatkozott. Elviszem a kincset! Ez lopott kincs! Gazdag leszek! Nem nyúlok hozzá! Egy belső hang azt súgta: Nem szabad! Ez a hang a lelkiismeret. Veled történt már hasonló? Mit súgott a lelkiismereted?

János vitézből elolvasott rész kapcsán (rablótanya) beszéljessenek Jancsi helyzetéről és ebből kiindulva a lelkiismeretről.

2. Imádságra nevelés

<p><u>Kísértések a falon</u></p> <p>a) Előkészületek A hittanoktató elkészít osztálylétszámtól függően 3-6 nagy méretű ember körvonal rajzot, amit a falra, ajtóra rögzít. Minden lapra felír egy-egy kísértéssel kapcsolatos néhány szót. Pl.</p> <ul style="list-style-type: none"> • aki lóg, puskázik, csal • aki másokat kinevet, bánt, kigúnyol • aki hazudik, letagad, elhallgat <p>Feladatutasítás: Írjatok a rajzokra olyan gondolatokat, mondatokat, amiket a rajzon lévő fiatal gondol magában, amikor éppen azt teszi, ami a lapra van írva.</p> <p>b) Imádság írása Feladatutasítás: Mindenki álljon oda egy rajzhoz. Írjatok egy-egy imádságot a rajzon szereplő gondolatok kapcsán a figura köré Legyen benne szó:</p> <ul style="list-style-type: none"> • az adott tény • a ténnyel kapcsolatos érzés Isten előtt • kérés <p>(Pl. Mennyei Atyánk! Volt, hogy együtt csúfoltunk valakit. Nem akartunk, hogy gyengének látszani. De a csúfolódás után rossz érzés maradt bennünk. És most megbántuk, hogy ez történt, mert tudjuk, hogy Te mindenkit ugyanúgy szeretsz, és nem azt akarod, hogy egymást megbántsuk. stb.)</p> <p>c) Imádkozás Feladatutasítás: Minden csoport olvassa fel az imádságát.</p> <p>d) Visszajelzés: Szeretné-e valaki elmondani a tapasztalatait az imádkozással kapcsolatban?</p>	<table> <tr> <td>műfaj</td> <td>kérő, bűnvalló</td> </tr> <tr> <td>megfogalmazás</td> <td>hittanosok</td> </tr> <tr> <td>imádkozás</td> <td>hangosan felolvassa egy hittanos</td> </tr> <tr> <td>csoporthelyezés</td> <td>szimpátia szerinti kiscsoport</td> </tr> <tr> <td>kapcsolódás</td> <td>TK 50. o.</td> </tr> <tr> <td>hely</td> <td>óra közepe</td> </tr> <tr> <td>fejlesztési terület</td> <td>imádság és élet kapcsolata</td> </tr> <tr> <td>hittanosok</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • írnak • fogalmaznak • olvasnak • előkészít • kísér </td> </tr> <tr> <td>hittanoktató</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • nagy lapok • lapokra ember körvonalrajza • ragasztó a rajzok rögzítéséhez • íróeszköz (esetleg filc) </td> </tr> <tr> <td>eszközök</td> <td></td> </tr> </table>	műfaj	kérő, bűnvalló	megfogalmazás	hittanosok	imádkozás	hangosan felolvassa egy hittanos	csoporthelyezés	szimpátia szerinti kiscsoport	kapcsolódás	TK 50. o.	hely	óra közepe	fejlesztési terület	imádság és élet kapcsolata	hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • írnak • fogalmaznak • olvasnak • előkészít • kísér 	hittanoktató	<ul style="list-style-type: none"> • nagy lapok • lapokra ember körvonalrajza • ragasztó a rajzok rögzítéséhez • íróeszköz (esetleg filc) 	eszközök	
műfaj	kérő, bűnvalló																				
megfogalmazás	hittanosok																				
imádkozás	hangosan felolvassa egy hittanos																				
csoporthelyezés	szimpátia szerinti kiscsoport																				
kapcsolódás	TK 50. o.																				
hely	óra közepe																				
fejlesztési terület	imádság és élet kapcsolata																				
hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • írnak • fogalmaznak • olvasnak • előkészít • kísér 																				
hittanoktató	<ul style="list-style-type: none"> • nagy lapok • lapokra ember körvonalrajza • ragasztó a rajzok rögzítéséhez • íróeszköz (esetleg filc) 																				
eszközök																					

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Református énekeskönyv: 467. dics.1-3. verse: Mily jó, ha bűntől már szabad...

Református énekeskönyv: 478. dics.1-2. 5-6. verse: Ó irgalmas Isten

Református énekeskönyv: 479. dics.3. verse: Hinni taníts, Uram... (+HK)

Berkesi Sándor: Az Úrnak zengjen az ének: 95. Ha utam borítja (+DU)